

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ФАКУЛЬТЕТ соціально-психологічної освіти та управління

КАФЕДРА аналітичної економіки та менеджменту

СИЛАБУС

РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ

Освітній ступінь	Спеціальність	Навчальні групи	Курс та семестр
бакалавр	073 «Менеджмент»	Б-М-041	курс

Статус навчальної дисципліни	Кількість кредитів	Форма навчання	Форма контролю
обов'язкова	4	денна	екзамен

Калініченко Зоя Дмитрівна, доцент, к.е.н., доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту

Контактна інформація : kalina.donntu@gmail.com

Телефон : 066-06-83-84 к. 332

Метою вивчення навчальної дисципліни «Ризик-менеджмент» є формування у здобувачів системи професійно важливих теоретичних знань і практичних умінь, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та прикладні проблеми, а також набуття навичок їх практичного використання при прийнятті управлінських рішень у сфері економічної діяльності підприємства та економічних відносин.

Мета вивчення дисципліни – формування системи знань про предмет і суть ризик-менеджменту, його місце в діяльності підприємств і вироблення практичних навичок аналізу ризиків на підприємстві в цілому та в різних його підрозділах, розуміння можливостей ризик-менеджменту для підвищення ефективності бізнесу.

Завдання дисципліни – дати здобувачам: знання про основні поняття ризик-менеджменту; сутність і функції ризик-менеджменту; сутність ризиків і їх класифікацію; уявлення про стратегічний (комплексний) і функціональний ризик-менеджмент на підприємстві: операційний, фінансовий, зовнішньо економічний, маркетинговий; про моделі виміру сприйманого ризику в маркетингу; про спеціалізовані комп'ютерні програми для управління ризиками; а також виробити вміння виявляти ризики і визначати методи впливу на них; складати програму ризик-менеджменту в рамках усього підприємства.

Предмет дисципліни – принципи, методи та форми управління ризиками підприємства.

Вивчення «Ризик-менеджменту» спирається на знання, здобуті здобувачами з попередніх дисциплін. Так, дисципліна «Статистики» дозволяє здобувачам усвідомити такі поняття: математичне сподівання, дисперсія, стандартний відхил тощо; дисципліна «Фінансовий менеджмент» – вивчити сутність фінансів, основні фінансові показники; дисципліна «Менеджмент і адміністрування» – розуміти суть аналізу факторів зовнішнього маркетингового середовища і СВОТ-аналізу.

Результати вивчення навчальної дисципліни «Ризик-менеджмент»:

Вивчення навчальної дисципліни «Ризик-менеджмент» передбачає досягнення такого кваліфікаційного рівня підготовки бакалавра, за якого він повинен:

знати:

**поняття економічного ризику та класифікацію ризиків в діяльності підприємства;
загальні підходи до виміру й аналізу ризиків, алгоритм прийняття управлінського рішення в умовах неминучого вибору в умовах ризику;
методи аналізу ризику в інвестиційній та фінансовій діяльності підприємства;
інноваційні концепції управління ризиками, методологічні засади теорії управління ризиками;
закономірності функціонування бізнес-структур, принципи побудови системи управління ризиками в бізнесі;**

вміти:

визначати сутність та зміст ризиків в умовах невизначеності;

ідентифікувати ризики в залежності від їх виду;
здійснювати оцінку ризиків та управління ними;
застосовувати методи управління ризиками;
розробляти напрями розвитку компанії загалом та за окремими видами діяльності;
розуміти фінансову природу зобов'язань сторін угоди;
застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології управління діяльністю компаній;
оцінювати вартість зобов'язань сторін угоди;
використовувати професійні знання для розрахунку страхових тарифів;
аналізувати без ризиковий портфель компанії;
застосовувати знання та розуміння для розв'язання проблем управління платоспроможністю;
планувати та прогнозувати фінансові результати компанії за окремими видами її діяльності;
оцінювати рівень конкуренції на ринку та системні ризики.
приймати рішення вибору ефективного варіанта вкладення капіталу; вміння визначити значення імовірності настання подій і вибирати з можливих подій кращої;
визначити математичне очікування події; вміння визначити величину підприємницького ризику за двома критеріями – середнім очікуваним значенням і коливанням можливого результату;
виконувати кількісну оцінку підприємницького ризику за допомогою методів математичної статистики та експертної оцінки ризику;
визначати прояву (реалізацію) основних правил ризик-менеджменту;
визначати оптимальні стратегії ризик-менеджменту;
вміння виконувати вибір варіанта вкладення капіталу в умовах невизначеної господарської ситуації.

Дисципліна покликана дати здобувачам теоретичні знання та практичні навички щодо формування та реалізації системи управління ризиками у бізнесі, розробки ефективного методичного інструментарію оцінки підприємницьких ризиків. Ці компетентності будуть в нагоді випускникам при подальшому працевлаштуванні.

Дисципліна відіграє важливу роль у підготовці кваліфікованого персоналу з управління, підприємництва, торгівлі, інвестиційної діяльності, який відповідає сучасним умовам і нагальним потребам розвитку української економіки. Фахівці в даній сфері можуть самостійно оцінювати ризики в бізнесі та приймати ефективні управлінські рішення щодо їх мінімізації.

Види занять: лекції, практичні, самостійна робота

Методи навчання:

Традиційні методи:

– методи усного контролю: усне опитування; диспут (групова дискусія); моделювання та аналіз ситуаційних завдань; підготовка усних доповідей; колоквиум, диференційний залік;

– методи письмового контролю: розв’язання тестових завдань, практичних завдань і задач; підготовка та захист рефератів за ініціативою студента; контрольні роботи.

Інноваційні методи: ділові або рольові ігри; аналіз і захист кейсів; рейтингування освітніх досягнень студентів.

Методи самоконтролю: самооцінка здобувача за питаннями для самоконтролю.
Форми навчання: денна та заочна

Опис навчальної дисципліни.

Форма підсумкового контролю успішності навчання - **екзамен**

Засоби діагностики успішності навчання - тести, підсумкова контрольна робота

Характеристика дисципліни:

кількість кредитів **4 (120 год),**

8 тем та змістових блоків,

загальна кількість годин вивчення дисципліни **120 год** (ці дані беруться із навчального плану відповідної спеціальності);

форма індивідуального завдання - **за методичними вказівками.**

Політика курсу («правила гри»).

Несвоєчасно виконані завдання не зараховуються, пропущені заняття відпрацьовуються, відвідування консультацій обов’язкове.

Плагіат не допускається, академічна доброчесність обов’язкова, поведінка в аудиторії.

Вимоги викладача.

Викладач визначає систему вимог та правил поведінки здобувачів на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання робіт. Все це гарантує високу ефективність навчального процесу і є обов’язковою для здобувачів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вітлінський В. В. Ризикологія в економіці та підприємництві : Монографія. К. : КНЕУ, 2004. 480 с.

2. Внукова Н. М. Економічна оцінка ризику діяльності підприємств : проблеми теорії та практики / Н. М. Внукова, В. А. Смоляк. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2006. 181 с.

3. Горго І. О. Концепція формування системи управління ризиками на підприємстві. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2018. № 11. С. 44-57.
4. Горго І. О. Моделювання ризику при прийнятті управлінських рішень. Економічний дискурс. Міжнародний науковий журнал. 2018. № 4. С. 74-81.
5. Івченко І. Ю. Економічні ризики : Навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 304 с.
6. Калініченко З.Д. Ризик-менеджмент: навчальний посібник для здобувачів спец. 051 «Економіка» та 073 «Менеджмент» /З.Д. Калініченко . Дніпро: ДДУВС, 2021. 224 с.
7. Кузнєцова Н. В. Фінансовий ризик-менеджмент з урахуванням інформаційних ризиків. Реєстрація, зберігання і обробка даних. 2018. Т.20. №1. С. 30–39.
8. Кузнєцова Н. В. Аналіз та прогнозування ризиків шахрайства з кредитними картками. Інформатика та математичні методи в моделюванні. 2018. Т.8, №1. С. 16–25.
9. Машина Н.І. Економічний ризик і методи його вимірювання: Навчальний посібник. К.: ЦНЛ, 2003. – 188 с.
10. Лук'янова В. В. Економічний ризик : навчальний посібник. К. : Академвидав, 2007. 462 с.
11. Машина Н. І. Економічний ризик і методи його вимірювання : Навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2003. 188 с.
12. Старостіна А. О. Ризик-менеджмент : теорія та практика : Навчальний посібник / А. О. Старостіна, В. А. Кравченко. К. : ІВЦ „Видавництво „Політехніка”, 2004. 200 с.
13. Міжнародний Інститут Дослідження Ризиків [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.mii.ru/>.
14. Quantum – Finance in Perspective. Сайт, присвячений кількісним методам ризик-менеджменту. URL: <http://www.quantummagazine.com/>. 166AS/NZS Risk Management Standart4360:1999 URL: <http://www.riskmanagement.com.ua>.
15. Управління ризиками в логістиці. URL: <https://studfile.net/preview/5199105/>
16. Система управління ризиками. URL: <http://www.management.com.ua/qm/qm245.html>
17. Управління ризиками в системах управління бізнесом. Ризик-менеджмент. URL:file:///C:/Users/Dell/Downloads/ssia_2011_1_15%20(1).pdf
18. Andersen T. Strategic Risk Management Practice: How to Deal Effectively with Major Corporate Exposures / T. Andersen, P. Schröder. – Cambridge : Cambridge University Press, 2010. 268 p.
19. Bedford T. Probabilistic Risk Analysis: Foundations and Methods. Cambridge : Cambridge University Press, 2015. 414 p.

ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Перескладання екзамену відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр).

З навчальної дисципліни «**Ризик-менеджмент**» передбачено:

- для денної та заочної форм навчання – **екзамен**.

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання

Розрахунок підсумкової оцінки з навчальної дисципліни:

Для денної форми навчання:

Розрахунок підсумкової оцінки з навчальної дисципліни «**Ризик-менеджмент**» здійснюється відповідно до формули:

$$\Pi = \text{ПК} + 3 \leq 100,$$

де ПК – бали за поточний контроль (40-60 балів),

3 – бали за результатами складання заліку

Розрахунок кількості балів за аудиторну роботу

$$A_d = (30 * B) / (5 * n), \text{ де}$$

B – отримані здобувачем бали на заняттях

n – кількість занять

Поточний контроль (ПК)			Підсумковий контроль Екзамен (Е)
Ауди торна робота	Самост йїна робота	Індивідуа льна робота	
≤ 30	≤ 15	≤ 15	
≤ 60			
			≤ 40
Підсумкова оцінка у випадку заліку (Π) = ПК+ 3 ≤ 100			
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (Π) = ПК+Е ≤ 100			

Для заочної форми навчання:

Поточний контроль (ПК)			Підсумковий контроль Екзамен (Е)
Аудиторна робота	Самостійна робота	Індивідуальна робота	
≤ 20	≤ 30	≤ 10	
≤ 60			
≤ 40			
Підсумкова оцінка у випадку складання заліку (П) = ПК+З ≤ 100			
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК+Е ≤ 100			

Для навчальної дисципліни «Економічні ризики та методи їх вимірювання» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: поточний контроль (може проводитись усно, письмово або у формі комп'ютерного тестування, колоквиуму, оцінювання виступів на семінарських заняттях, ділових чи імітаційних ігор тощо, під час як навчальних занять, так і індивідуальної та самостійної роботи, зокрема з використанням системи управління дистанційним навчанням «Moodle»).

Критерієм успішного проходження Здобувачем підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

За результатами аудиторної роботи здобувач має отримати максимальну кількість 30 балів (кожне заняття оцінюється за п'ятибальною шкалою); за результатами самостійної роботи – 15 балів та за результатами індивідуальної роботи – 15 балів. Таким чином бали за поточний контроль (40-60 балів). Бали за результатами успішного складання екзамену (20-40 балів).

Критерії оцінювання аудиторної роботи Здобувачів

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні законодавства, теорії та практики.

4	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні законодавства, теорії та практики.
3	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками.
2	Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
1	Здобувач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Відсутність на занятті

Критерії оцінювання самостійної роботи Здобувачів

БАЛ И	ПОЯСНЕННЯ
11-15	Питання, винесені на самостійну роботу, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі завдання, передбачені самостійною роботою, виконані в повному обсязі. Під час самостійної роботи продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання та розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні економічної теорії та практики.
6-10	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Під час самостійної роботи продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні законодавства, економічної теорії та практики.

1-5	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; поставлені завдання, передбачені планом самостійної роботи, виконані, деякі види завдань виконані з помилками. Окремі питання засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
0	Здобувач не готовий до виконання самостійного завдання, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи Здобувачів

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
11-15	Питання, винесені на індивідуальну роботу, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні аналітичні навички та практичні вміння; всі розрахункові завдання, передбачені індивідуальною роботою, виконані в повному обсязі. Під час індивідуальної роботи продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання та розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні економічної теорії та практики.
6-10	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Під час індивідуальної роботи продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, економічної теорії та практики.
1-5	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; поставлені завдання, передбачені планом індивідуальної роботи, виконані, деякі види завдань виконані з помилками. Окремі питання засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
0	Здобувач не готовий до виконання індивідуального завдання, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.

Засоби діагностики успішності навчання

Діагностика знань здійснюється у формі поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль поєднує наступні види:

- тестування – дозволяє перевірити загальну підготовку до заняття;
- розв’язування задач – дозволяє перевірити знання основних положень заданої теми, формує логічне мислення,
- опитування – дозволяє оцінити рівень знань під час безпосереднього (інтерв’ю) або опосередкованого (анкетування) спілкування;
- контрольна робота – дозволяє оцінити рівень опанування навчального матеріалу з певної теми або їх сукупності; можуть бути аудиторними (виконуються під час аудиторних занять), домашніми (виконуються в домашніх умовах до певного терміну), поточними (дозволяють оцінити рівень знань з певної теми), екзаменаційними (дозволяють оцінити рівень знань з дисципліни в цілому), фронтальними (виконуються групою), індивідуальними;
- індивідуальні завдання – мають на меті поглибити, узагальнити та закріпити знання, а також застосовувати їх на практиці.

Підсумковий контроль: екзамен – дозволяє перевірити та оцінити отримані знання, уміння та ступінь опанування практичних навичок, а також розвиток творчого мислення в обсязі вимог програми навчальної дисципліни.

Оцінювання

Остаточна оцінка розраховується за результатами складання екзамен. Шкала оцінювання здобувачів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов’язковим повторним курсом

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Невизначеність. Види невизначеності. Основні причини невизначеності.
2. Взаємозв’язок та відмінність категорій «ризик» та «невизначеність».
3. Сутність економічної категорії «ризик».
4. Формальні умови виникнення ризику в підприємницькій діяльності.
5. Природа підприємницького ризику.
6. Основні суб’єкти ризику в інноваційній діяльності.
7. Взаємозв’язок між рівнем ризику і нормою прибутку проекту.

8. Взаємозв'язок категорій «ризик» і «шанс». Оцінка шансу. Протиставлення шансів і ризиків інновацій.
9. Доцільність проведення класифікації ризиків за різними ознаками.
10. Системи класифікації та види ризиків.
11. Особливості проведення аналізу ризиків на різних стадіях життєвого циклу ризикової ситуації.
12. Економічний зміст показників: ступінь, міра і ціна ризику.
13. Алгоритм управління ризиками.
14. Апріорний стратегічний, оперативно-тактичний та апостеріорний системний аналіз ризиків.
15. Особливості та можливості застосування методів кількісної та якісної оцінки ризиків.
16. Узагальнення оцінок ризиків на основі кількісних і якісних значень.
17. Врахування ризику при розрахунку ставки дисконту інвестиційного проекту.
18. Основні групи кількісних методів оцінки ризиків.
19. Статистична та нестатистична (суб'єктивна) ймовірність настання ризику.
20. Побудова кривої ризику.
21. Кількісне визначення величин допустимого, критичного та катастрофічного ризиків.
22. Дисперсія як міра ризику.
23. Коефіцієнт варіації як міра ризику.
24. Коефіцієнт чутливості бета (β) та його використання в економіці.
25. Аналіз чутливості.
26. Оцінка ризику за допомогою семіваріації та коефіцієнта семіваріації?
27. Оцінка ризику за допомогою коефіцієнта ексцесу.
28. Використання коефіцієнта асиметрії.
29. Правило «трьох сігм».
30. Групи якісних (експертних) методів оцінки ризиків.
31. Комплексний інструментарій оцінки ризиків інноваційної діяльності.
32. Переваги та недоліки різних методів експертної оцінки ризиків.
33. SWOT-аналіз як інструмент аналізу ризиків.
34. Оцінка та врахування пріоритету ризиків.
35. Можливості спільного застосування різних методів аналізу ризиків.
36. Матриця ризиків.
37. Профіль ризиків.
38. Основні компоненти теоретико-ігрової моделі прийняття рішень.
39. Структура платіжної матриці (матриця гри).
40. Ціна гри. Нижня (критерій «максимін») та верхня (критерій «мінімакс») ціна гри.
41. Інформаційні ситуації та критерії прийняття рішень в умовах ризику.
42. Сутність багатокритеріальних задач в процесі обґрунтування прийняття економічних рішень.
43. Основні етапи процесу побудови багатокритеріальної задачі.
44. Сутність та основні вимоги до формування множини критеріїв.

45. Повний набір критеріїв для побудови багатокритеріальної задачі.
46. Критерії прийняття оптимальних рішень: Байєса; Бернуллі-Лапласа; Вальда; Гурвіца; мінімального коефіцієнта варіації; семіваріації; мінімальної дисперсії; семіваріації; модальний; модифікований; Парето; Севіджа; сподіваного значення несприятливих відхилень від моди; Ходжеса – Лемана.
47. Вирішувальні правила. Методи згортки інформації.
48. Сутність методів нормалізації.
49. Види економіко-математичних моделей оцінки й керування ризиками.
50. Специфіка різних видів економічного аналізу ризиків інноваційних проектів (технічного, фундаментального, циклічного, індикаторного).
51. Методи зниження ризиків інноваційних проектів.
52. Цільовий та системний підхід до управління ризиками.
53. Визначення норм непередбачених витрат при реалізації інноваційних проектів.
54. Методика аналізу ризику інвестицій.
55. Організаційно-інформаційна модель аналізу ризику інвестицій.
56. Резервування як метод управління ризиком. Структура та види запасів.
57. Розрахунок премії за ризик.
58. Диверсифікація ризиків проектів.
59. Страхування ризиків.
60. Підсистема управління ризиком у системі менеджменту підприємства.
61. Функції ризик-менеджера.
62. Складання плану управління ризиками.
63. Засоби управлінського впливу з метою мінімізації ризиків проектів.
64. Аналіз показників ефективності системи управління ризиками.
65. Оперативне регулювання та переорієнтація інноваційного проекту при виникненні ризиків різного походження.

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Тема / тематичний блок	Література	Вид заняття, кількість годин	Метод навчання	Метод оцінювання	Кількість балів	Термін виконання
Тема 1. Концептуальні засади управління ризиками	Основна, додаткова	л/з – 2 год. с/з – 2 год. п/з – год. Сам. робота-3 год Інд. завдання-5 год	Лекція, реферати, дискусії, комунікативні методи навчання на семінарах і практичних	національна та ЄКТС	8	За розкладом
Тема 2. Методологічні особливості якісного та кількісного аналізу ризику	Основна, додаткова	л/з – 2 год. с/з – 2 год. п/з – 4 год. Сам. робота-3 год Інд. завдання-5 год	Лекція, реферати, дискусії, комунікативні методи навчання на семінарах і практичних	національна та ЄКТС	8	За розкладом
Тема 3. Кількісний аналіз ризику в системі ризик-менеджменту	Основна, додаткова	л/з – 2 год. с/з – 2 год. п/з – 4 год. Сам. робота-5 год Інд. завдання-3 год	Лекція, реферати, дискусії, комунікативні методи навчання на семінарах і практичних	національна та ЄКТС	8	За розкладом
Тема 4 . Вибір оптимальної стратегії в умовах ризику, пов'язаного з конфліктом та невизначеністю	Основна, додаткова	л/з – 2 год. с/з – 2 год. п/з – 4 год. Сам. робота-5 год Інд. завдання-3 год	Лекція, реферати, дискусії, комунікативні методи навчання на семінарах і практичних	національна та ЄКТС	8	За розкладом

			практичних			
Тема 5. Ризик і теорія корисності. Сутність теоретико-ігрової моделі. прийняття рішень в умовах конфліктів	Основна, додаткова	л/з – 2 год. с/з – 2 год. п/з – 4 год. Сам. робота-5 год Інд. завдання-3 год	Лекція, реферати, дискусії, комунікативні методи навчання на семінарах і практичних	національна та ЄКТС	8	За розкладом
Тема 6. Етапи та організація ризик-менеджменту	Основна, додаткова	л/з – 2 год. с/з – 2 год. п/з – 4 год. Сам. робота- 4год Інд. завдання-4 год	Лекція, реферати, дискусії, комунікативні методи навчання на семінарах і практичних	національна та ЄКТС	8	За розкладом
Тема 7. Планування впливу на ризик. Управління ризиком	Основна, додаткова	л/з – 2 год. с/з – год. п/з – 4 год. Сам. робота-4год Інд. завдання-4 год	Лекція, реферати, дискусії, комунікативні методи навчання на і практичних	національна та ЄКТС	8	За розкладом
Тема 8. Способи забезпечення зниження негативного впливу факторів ризику на результати		л/з – год. с/з – 2год. п/з – 4 год. Сам. робота-5 год Інд. завдання-3 год	Лекція, реферати, дискусії, комунікативні методи навчання на і практичних	національна та ЄКТС	8	За розкладом